

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țărani, prețul foil e scăzut la numai
82 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat”
și-se dau gratuit. — In Jugoslavia 40 Dinari.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Foala Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 2 dollari. Banii se trimit
la dl John I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foll
la Orăștie se dă de știre prin o cartă postală.

Zvonuri umflate.

Că bolșevicii ar ataca România.

Marele Sfat al Puterilor, a dat la Genova, a luat pe Ruși
cam de scurt, le cere să-și bage
minte în cap, de vor să li-se
dece ajutor a se pune iară în
picioare, din muiere beată, că-
zută în șanț, pe marginea dru-
mului, cum sunt azi.

„Diplomații” bolșevici, spe-
riați de felul cum li iau pute-
rile, s'au gândit că acum ar fi
clipa de a putea stoarce oare-
cari îngăduințe, ușurări, dela
statele cărora dătoresc așa de
mult.

Și și-au zis: Hai facem zvoană
mare, că suntem gata de răz-
boiu, ne zuruim săbiile ruginite
și ferele toate, — doar spăriem
puțin pe vecini ca să ne lase
mai pe ușor și să ne fâgădu-
iască ajutor mai mare.

Și odată umplură lumea cu
vești, că au la hotarele Polo-
niei vre-o 11 Divizii de armată,
la hotarul român alte vre-o 14
Divizii, cari așteaptă numai po-
runca strășnicilor capi de țară,
și îndată pornesc și pârjolesc
totul în calea lor!... Spun și că
de tari le sunt Diviziile: O Di-
vizie stă din 3 Brigade, o Bri-
gadă din 3 Regimente, 1 Re-
giment din 3 Batalioane și 1
Batalion din 3 Compănii... Nu-
mai aceea n'o spun, că o com-
panie stă din 3 ori 30 de oa-
meni, și aceia soldați de paie,
cari ar dori să trăiască fără
muncă, dar nu să moară pen-
tru „patria” bolșevică.

Acum ei cearcă să-și miște
puțin oasele întepenite ale a-
cestei oștiri, făcându-se că vor
războiu. Pun câte 3—4 soldați
într-o luntre pe Nistru, pornesc
noaptea 3—4 luntre ca să cerce
a trece pe celalalt țărm, — dar
au grije să fie auziți de soldații
români, ca să-i alunge la vreme;
ca să se întoarcă acasă și să
dece apoi de știre, că: au fost
noi atacuri din partea Rușilor
pe Nistru, cari au cercat a trece
râul spre a năvăli în Basarabia...

Ca pe urma acestor știri să
poată încă stoarce câte ceva
acolo la scaunul de judecată
dintre țări și popoare.

La fața acertor manovre

politice, frește, țările vecine
Rusiei, România și Polonia, iau
măsuri de prevedere și își în-
tăresc paza la hotare.

Dar dela asta până la răz-
boiu, mai va!

Războiul nu-l poate face o
țară atât de greu bolnavă ca
Rusia. Eră sănătoasă tun înainte
de marele războiu, și încă se
potieni ca vai de ea în războiul
în care a intrat, — iar dacă
azi l'ar începe de nou, abia l'ar
începe și ar cădea a doua zi
grămadă jos.

Zvonurile acestea și măsu-
rile de bună pază ce ar fi luând
conducerea țării, să nu neliniș-
tească pe nimeni, nici să-l în-
grijoreze.

3/15 Mai (azi 16 Mai) va fi
sărbat la Blaj și în anul acesta mai
măret ca ori unde aiurea: cu slujbă
d-zeiască, sărbări pe „Câmpul Li-
bertății”, închinare memoriei Eroilor
dela 1848, cu festival la »Piatra
Libertății», seara Concert și petre-
cere. E frumoasă această pildă de
închinare apuselor vremuri mari, din
ce va încolți în inima tinerimei iu-
birea mare pentru acele vremuri și
oamenii lor.

Se dau părți din programul după
care se va face cununia Principei
Mărioara a României cu Re-
gele Sîrbiei Alexandru. Iată unele:

Familia Regală Română, va sosi
la Belgrad în 30 Mai la ora 5 d. a.
Îndată în Catedrală va avea loc
o rugăciune, cerind harul Domnu-
lui peste aleșii oaspeți și peste a-
ceea care vine să fie Regina popo-
rului și țării Sîrbilor.

Seara, mesă sărbătorească în
Palatul Regal.
In 31 Maiu vor fi primite solile
feluritelor Curți Regale. In această
zi va sosi la Belgrad Principele de
Coroană al Angliei, care va fi nes,
înlocuind pe tatăl său, Regele An-
gliei. Tot atunci vor sosi Principii
Belgiei, Italiei, Greciei.

Cununia va avea loc mâne-zi,
la 1 Iunie, în Biserica Catedrală
din Belgrad, cu mare pompă.
După oapățul și paradele ce vor
urmă cununiei, — Perechea Re-
gală va pleca în 2 Iunie la Cas-
telul său de vară „Slovenia” anume,
pregătit și foarte plăcut.

Se dau părți din programul după
care se va face cununia Principei
Mărioara a României cu Re-
gele Sîrbiei Alexandru. Iată unele:

Familia Regală Română, va sosi
la Belgrad în 30 Mai la ora 5 d. a.

UNELE—ALTELE

Pentru alegerile din Maiu.

In 28 și 29 Maiu se țin alege-
rile cele nouă de deputați în cer-
curile rămase fără deputați.

Partidul Național va pune can-
didați în toate cercurile în cari ale-
gătorii români sunt cel mai mulți.

In Bihor se fac alegeri în 3 lo-
curi: la Ceica, Tileagd și Aleșd.

Partidul Național susține acolo
tot pe candidații săi din rândul tre-
cut, cari ar fi fost aleși dacă nu se
făceau cunoscutele nelegiuri. Anu-
me, la Ceica va candida dl proto-
pop Victor Pop, la Tileagd fostul
prim-pretor Iosif Tărașu, iar la A-
leșd fostul prim-pretor Ion Șurlea.

La Șomcuta-mare candidază Dr.
A. Dobrescu. Dr. Vaida a mers în
cerc într-o sprijinirea lui.

Alegătorii să-l sprijinească cu
toată inima.

Cât are să plătească
Germania în 1922 Franței?

Iacă ce sume are de plătit Ger-
mania în decursul anului de față
1922 Franței, ca despăgubiri de
război poruncite ei de pacea dela
Paris, — sume pe cari are să le
dece tot în aur:

18 milioane în Aprilie, 50 mi-
lioane în Mai, 50 milioane în Iunie,
50 milioane în Iulie, 50 milioane
în August, 50 milioane în Septem-
brie, 50 milioane în Octombrie, 60
milioane în Noembrie, 80 milioane
în Decembrie.

Impărțirea pământului

Directorul Agriculturii pentru
Transilvania, dl Petrini, răspun-
dând la întrebările unor gazetari, a spus
că lucrările pentru împărțirea pă-
mîntului în Ardeal, Bănal, Crișana,
vor fi grăbite acum cât numai se
poate.

Dacă aceste lucrări pân'acum au
sufert întârziere, — că tablourile
(liste) celor îndreptățiți a primi
pământ, nu erau încă gata prin co-
mune. Acum acele liste sunt a-
proape peste tot locul gata și Di-
rectoratul Agriculturii va grăbi a-
cum celelalte lucrări, ca să se
jungă odată la mult fâgăduita și
dorita împărțire de pământ. Cele
dintâi moși ce se vor împărți, vor
fi moșile statului, unde se găsesc

Comitetele de ocol (pe judecă-
tori) și Conzilierii agricoli, au pri-

mit ordine (porunci) că dela 10
Mai să lăce cu zor acest lucru în
mână și să se străduiască a-l apro-
pia de înfăptuire.

S'au luat măsuri ca comisiile
de ocol să capete hărțile (mapele)
tuturor moșilor statului.

In vederea acestor grăbiri a lu-
crărilor dl Director Petrini a ple-
cat în județul Hunedoarei (la Deva),
câci, — se spune, — ar fi ca în-
ceputul împărțirii să se facă în a-
cest județ, — apoi în al Aradului,
Timișului, etc.

Mult am dori ca aceste fâgădu-
ințe să nu rămână numai fâgăduințe
ce bucură o zi și întristează apoi
zece, ci să se și împlinească cât
mai curând.

România și Ungaria.

Hotarul între România și
Ungaria stabilindu-se acum prin
comisiile anume trimise spre acest
scop și fiind de față și câțiva
soli ai Marilor Puteri biruitoare, —
a hotărât noua linie de hotar în
Bihor așa fel, că 4000 de jgăre
din moșia lui Tisza Pișta, trec la
România. Ci-că chiar și mormântul
lui Tisza, care se află pe acea mo-
șie. Așezarea noilor stâlpi de hotar,
s'a început la 1 Mai. Guvernul un-
garesc, — că protestează împotriva
acestei treceri a moșiei lui Tisza la
România.

Impăcați...

Greu de tot, mai greu ca
ori cine, s'au putut împacă Un-
garii cu nouăle țări din veci-
nătatea lor, crescute prin rupe-
rea unor părți mari din fosta
Ungarie. Dar știrile mai nouă
arată că, — s'au împăcat și
ei cu rânduiala de acum. Iar s'au
început a trage noua linie de
hotar și a pune stâlpii cei noi,
cari nu mai sunt o părere de
îngelăciune a ochilor, un vis,
ci — li pot pipăi cu mâna.

Iar ministrul-președinte un-
gar, contele Bathlen, venind dela
Conferința dela Genova, — a
spus, că îndată ce se încheie
Siatul dela Genova, Ungaria va
încheia cu România, cu ea
mai întâi, o înțelegere pentru
schimbul de mărfuri și de lu-
cruri economice, care să fie te-
melia unui contract comercial
(de negoț) statornic între cele
2 state vecine.

Din alte țări.

Copil sălbătăcit!...

Conferența dela Genova a solilor statelor europene, a sosit la iveală două feluri de a vedea a bărbaților politici europeni, — când e vorba de Rusia.

Unii, în frunte cu politica Belgiei, la cari s'au alăturat și Francezii, au spus: Dacă Rusia nu-și recunoaște datorită și nu se obligă a le plăti, — o rupem cu ea, nu mai stăm nici de vorbă cu ea, decum s'o ajutăm mai departe!

Englezii însă zic altfel: Ei spun:

— Rusia e ca un copil sălbătăcit, — căruia trebuie să-i dai de nou o creștere, o școală... Față de un astfel de copil, numai asprimea nu folosește, îl sălbătăcește și mai mult. Mai curînd să te porți ca față de un copil, și așa să cerci să-l aduci iară pe calea cea bună...

Din Rusia.

De curînd a sosit la Burgas și Varna (țarmul Bulgariei pe Marea Neagră) mai multe luntre cu fugari din Rusia. Ei povestesc lucruri grozave din țara lor.

Până și orașul Odessa, pe țărmul Mării, oraș foarte înfloritor înainte vreme, azi e într'o stare de pîlos, ca și cele din lăuntru țării.

În portul (stația de corăbii) în care veneau zeci și zeci de vapoare pe zi, azi dacă vin 10 vapoare într'o lună de zile.

Sunt mai ales vapoare grecești, ce aduc anumite mărfuri de hrană. Vama nu se ia în bani, ci în natură (adecă ia din lucrurile ce trec prin vamă). Orașul avea frumoase parcuri (grădini pentru marea obște, cu arbori și verdeață), apoi erau arbori pe marginile străzilor și aleelor, — azi nu mai e nimic. Toți arborii și chiar pomii au fost tăiați pentru foc.

— Orașul avea apă venind dela munte, și dată prin canalizație în case. Azi mașinile dela Uzina de apă nu pot merge din lipsa de cărbuni, și orașul suferă lipsa de apă. Tot pentru aceeași pricină nu se dă lumină orașului, și marele oraș orbecă noaptea în întunec, ca un sat.

— Când un nou vapor sosește în port, ți-i jale să vezi femeile și copiii, numai piele și os, mergând și cerșind să le arunce câte ceva de pe vapor!... Iar poliția, lacomă să poată ea pune mâna pe ceva, împinge cu brutalitate (fără milă) pe toți înapoi.

Iaca prețurile lucrurilor în prăvălii:

O pâne neagră de 400 grame, (nici jumătate de kilogram) e cu 70 mil ruble. O pâne albă de (400 grame) 110 mil ruble. Un funt (400 grame) fasole 80 mil ruble. 1 pereche de ghetete 5 milioane ruble.

Cel mai mic ban în Rusia, ca un crețar pe vremuri, e 5000 ruble. Hârtii mai mici nu se văd nicăiri.

Oameni mor ca muștele, de foame și de boale molipsitoare. Nu-s doctori, nu-s leacuri. — Iar corpurile celor morți zac pe străzi, și de multeori sunt mâncate de câni, deregătorile neavînd timp să le înmormînteze. Corpurile multor morți sunt aruncate în stradă de rudele lor, pentru că nu au mijloace să le ducă la cimitir. Înainte de a muri li se umfă bolnavilor mâinile, picioarele și ochii. Deregătorile au pus o zi pe săptămână pentru îngroparea cadavrelor (trupurilor moarte) care se numește »ziua învierii«. Cadavrele sunt aruncate, fără slujbă și paradă, în gropi împreună, săpate de burghezi rechiziționați (oameni mai de seamă, luși cu puterea)... După o statistică oficială în luna Ianuarie au fost numai în orașul Odessa 180 de nașteri și 2228 morți; în luna Februarie 177 nașteri și 2716 morți iar în Martie 151 nașteri și 3012 morți. Din numărul total al bolnavilor mor 82 la sută.

Bughezii sunt urmăriți și judecați la moarte de bolșevici, ca și înainte.

Și China?

Se pare că pe popoarele cari n'au trecut prin focul uriașului războiu ce pârjoli o jumătate de lume, le mîncă acuma și pe ele pielea și își fac și ele rînd de pîrjoleala.

Din China vine vestea, că doi generali chinezi s'au ridicat cu oști unul asupra altuia, unul vrînd răsturnarea domniei de azi, altul apărîndu-o, și dela începutul lunii Maiu, sunt în războiu între ei. Oștile Mareșalului Ciang Ciu-lin și ale Generalului Wu-Pei-Tu, s'au întâlnit lângă orașul Pek'ing și au dat lupte strașnice sub zidurile lui. Fiecare tabără a avut câte un general mort și mari pierderi de oameni în jurul lor.

Din Tokio (capitala Japoniei) se vestește, că guvernul japonez dorește a rămănea departe de amestecul tulburărilor din China, — totuși dacă trupele chineze din Mukden vor intra în foc și cele din Cita vor năvăli în Manciuria, — atunci e prea cu putință, ca Japonia să trimită uco'o oști pentru a potoli focul care e vecin cu casa ei.

Adevărul e acela, că Japonia demult dorește să se facă stăpână pe China, și pîn'acum nu putea, că era aci puternica vecină Rusia, care îi sta în cale, râvnind și ea la domnie în acele părți, și era Europa care nu o lăsa în pace. Acum Rusia nu mai e. Europa e toată rani și zdronțe, numai poftă de războiu pentru China nu are, — și așa Japonia are cel mai potrivit prilej a-și încercă norocul și a pune stăpînire pe multe lucruri în China, țară uriașă, dar proastă, bună oază de tuns pentru vecini.

Puternica dezvoltare a vieții în America.

Ministerul de Comerț (de negoș) al Statelor Unite americane a tipărit pînă fol o numărătoare despre starea pe azi a locuitorilor și averii Statelor Unite. Iacă ce arată această stare azi, asemănată cu anumii ani din trecut:

America avea acum 22 de ani (în 1900) numai 76 milioane locuitori. În 1920 a ajuns a avea 107 milioane, sau creștere de 31 milioane în 20 de ani. Ceea ce e foarte mult.

Av. rea națională (a locuitorilor țării) era preț de 1900 la 88 miliarde dollari, în 1920 la 290 miliarde!

Exportul (trimiteră de mărfuri în afară) era în 1900 de vre-o 1 miliard și 400 de mil dollari, — în 1920: 6 miliarde și 500 de mil! (Cu cit exportul e mai mare, cu alit vor vor: din afară în țară bani mai mulți pentru acele mărfuri)...

Bani crușăși de locuitori și puși în bănci spre păstrare și creștere, erau în 1900: 2 miliarde și 548 milioane dollari, — în 1920 peste 12 miliarde!

Bani de argint în Statele Unite se aflau în 1900: 2 miliarde, în 1920 aproape 6 miliarde.

Bani de aur în 1900: 610 milioane dollari, în 1920: 900 mil.

Într'adevăr o puternică dezvoltare a averii naționale a sceler State.

Adunarea generală a „Reununei Stuparilor Români” d'u județul Turda-Arieș.

— Sau: Visul unui stupar... —

La 4 Martie într'o frumoasă zi de primăvară s'a ținut ad. gen. a „Reununei Stuparilor Români din județul Turda-Arieș” în orașul Turda. La ora 9 dimineața, sala de gimnastică a școlii civile de fete era ticsită de lume, 400 stupari, — albine sîrguicioase — tot fețe de sărbătoare, din cari citea viață și înțelegere, sănătate și bunăstare, au elergat la glasul de chemare al conducătorilor, spre a se înfrupta din nectarul care le îmbia Reununea. Tot ce are județul mai de seamă era acolo: preoști, învățători, profesori, funcționari și un mare număr de țărani, alit din creerii munșilor și văile ascunse ale Arieșului, precum și din Câmpia cea lată și bogată. Oaspeți aleși încă nu au lipsit: „Albina” dela Iași, „Stuparul” din București, „Progresul Apicol” din Cluj, precum și doi mari negustori ca soli ai Fabricilor de Luminări din Constanța și Dolj.

Înterupt des de aplauzele celor adunați, vrednicul prezident salută cu cuvinte calde pe solii Reununei surori, deregătorile și pe membrii de față — și deschide adunarea.

Se dă celire telegramelor de felicitare sosită, apoi se trimt telegramă: Casei Regale, Guvernului și ambilor Metropoliști, cestor din urmă ca prezidișilor de onoare ai Reununei.

Urmează darea de samă a Secretarului despre lucrarea Reununei, din care am aflat că Reununea are 4 mii membri ordinași, numeroși membri fondatori și câțiva bărbați de frunte ai neamului, ca membri de onoare.

Reununea are un teritoriu (loc) de 10 jugăre cu o „Stupină Centrală” cu 400 familii de albine, în mijlocul unei pomării și florării — deși pare un Reiu pămîntesc, — cari aduc și venite însemnate; are Atelier modern (lucrătoare, mică fabrică) cu instalație de gaz metan, unde să pregătesc coșnițe și unelte de lipsă stupăritului și unde fiecărui stupar i se fac, din ceară dată de el, faguri măiestriși, și altele.

Afară de aceea Reununea are învățătorul său ambulant (călător de colo colo unde e de lipsă) — care aleargă la fiecare chemare în ajutorul tuturor cari îi cer sfatul. În anul trecut Reununea a ținut două Cursuri de stupărit (Școale de pregătire pe cele nu știu), dând învățătura la 200 începători, cari la sfîrșitul cursului s'au ales și cu câte 2 coșnițe făcute de dînșii; — a împărțit, în prețul de fabrică, un vagon zahăr pentru nutrirea albinelor lipsite de mîiere, unui membru ajuns la năcaz ia ajutorat să-și zidească casa care a ars; — a trimis 2 delegați (soli) în Elveția, pentru ca să învețe cum se face stupăritul acolo; — a întreținut pe cheltueile sale 10 fetițe și 10 băieți de a țeran lor la școală; — a valorizat (vîndut) cu bani grei mîierea și cesra membrilor, — și cu alte multe ajutoare date la timp, a săcat multe lacrimi, multora, — mai ales invalizilor de război le a pus pînea în gură.

Propunerea de-a se ridica, ca întreprindere a Reununei, înțala Fabrică de luminări de ceară în Ardeal, s'a primit cu mare însuflețire subscriindu-se îndată capitalul (bani de pîrîștie) de lipsă. Au iscălit acții nu numai domii, ci în cea mai mare parte țărani. Bunînțelegere frăție de suflate și fapte, lată tinta urmărită de stupari.

S'a celtit apoi raportul (darea de seamă a) casarului, din care am aflat cu plăcere, că nimeni nu e în restanță cu taxa (plată) de membru, că Reununea are o avere însemnată.

După darea de seamă a bibliotecarului despre bibliotecă (adunarea de cărți) bogată și ca număr și ca preț de știință în albinași; după darea de seamă a directorului atelierului, a învățătorului ambulant și celelalte, s'a hotărît ca viitoare adunare să se țină la Luna, o comună bogată pe Arieș în joș.

A urmat conferința „Din viața albinelor” — pl'nă de îndemnuri

prețioase și afaturi ce cuprindeau multă înțelepciune.

Sfârșindu-se adunarea, am avut parte de o gustare plăcută, dată de primăria orașului.

La această masă am avut plăcerea de a gusta prăjituri și torte minunate, pregătite cu miere de stup, de către elevele școlii civile, și îndulcite cu vinul tot din miere, dat de președintele Reuniunii.

Apoi am plecat, unul la gară, unde ne aștepta vagonul special, pus gratis la îndemână membrilor, iar alții cu trăsurile încărcate cu unelte de stupărit, cumpărate înființate de la Ateliera Reuniunii...

Ce păcat că toate acestea sunt numai un vis al unui stupar insufletit... și singur Dumnezeu știe dacă se va împlini vre-odată!

Oare cînd vom ajunge la cunoașterea uriașei bogății pe care ne-ar aduce o cultivare a albinelor în așa fel?

Starea faptică, e crudă! Adunarea dela Turda, de-abia a putut să fie o mică ședință de a comitetului; taxele nu le plătește nimeni, ascultătorii cursului ținut, a fost numai 12, zahăr nu s'a căpătat de nicăieri, stupăria centrală, atelier și fabrică... sunt dorințe ideale foarte îndepărtate.

Oh! Treziți-vă oameni buni, căci fără a ne folosi de tot ce ne îmbie pe nimic natura și cele mai harnice gîngăniile ce le-a făcut Dumnezeu, sărăcia ne suferim, lipsa ne roade, și pentru că nimeni nu-i poartă grija, — încep a se imputina cei din jurul steagului și acestei Reuniuni ce vrea mult bine, și cărarea care ducă la lumină se înfălește.

Timpul trece azi și trece mâine și albina cără miera altora, îndulcește pe cel înțelept și tu scump Neam Român, rămâi cu zdrențe și cu tînguirii că... timpurile s grele!

Faceți-vă stupari! și muți azi lăcășiți și lipsiți, veți ajunge ca mîne mîndri și mulțumiți!

Programa

examenelor de vară dela școlile primare de stat din plasa Orăștie și Geopagiu cu finea anului școlar 1921/1922.

I. In plasa Orăștiei:

Duminecă în 21 Maiu 1922 înainte de amiază în Tămășeasa; după amiază Dăncul mare. — Luni în 22 Maiu a. m. în Mărtinești; d. am. Măgura. — Marți 23 Maiu a. m. Bucium-Coștești; d. am. Orăștioara de sus. — Mercuri 24 Maiu a. m. Orăștioara-de-jos; d. am. Beriu. — Joi 25 Maiu a. și d. am. Orid și Ozolișul mic. — Duminecă 28 Maiu a. m. Căstău; d. am. Șibișeul-vechiu și nou. — Luni 29 Maiu a. m. Romos; d. am. Romoșel. — Marți 30 Maiu a. m. Pișchintși; a. și d. am. Vaideiu. — Mercuri 31 Maiu a. și d. am. Gelmar și Blintși. — Joi 1 Iunie a. m. în Pricaz; a. și p. m. Turdaș și Spini. — Luni 5 Iunie a. m. Șibot; d. am. Balomir. — Marți 6 Iunie Vinerea. — Joi 15 Iunie a. m. Cugir-Bale; d. am. Cugir. — Sămbătă

17 Iunie a. și d. am. Orăștie școala de băieți. Duminecă 18 Iunie a. m. încheerea; Luni 19 Iunie a. și d. am. școala de fete. Marți 20 Iunie a. și d. am. încheerea.

II. In plasa Geoagiului:

Mercuri în 14 Maiu 1922 a. și d. m. Ceru Băcăinți și Băcăinți. — Joi 15 Maiu a. și d. am. Rengeș, Feredeu și Cigmău. — Vineri 16 Maiu a. și d. am. Bobalna, Rapoltal și Uroiș. — Mercuri 28 Maiu a. și d. am. Rapoltulmare și Folt. — Marți 11 Iunie a. și d. am. Geoagul-de-jos.

La aceste examene voi exmite delegați anume, cari vor avea să-mi raporteze în scris despre cele experiate.

Orăștie, la 8 Maiu 1922.

Const. Baicu
revizor școl. cl. II.

NOUȚĂȚI

Uriș potop spun foile că a fost în 6 Mai, pe la Huși în Moldova. Vre-o 2 ore a căzut ploaia ca vărsată din ciubere. În Comuna Gănașeni Noi, aproape de Leova (pe Prut) 120 de case au fost prăbușite. O grîndină cît ouăle de mare, a omorît vre-o 1000 de vite mărunte; 5 oameni prinși în cîmp de rîurile ce curgeau de pe dealuri, au fost înecați. 200 familii sunt fără adăpost.

La producția arangeată de corpul didactic a școlii primare de stat pentru fete din Orăștie a luat parte un public foarte numeros. Punctele programului au fost potrivit alese și toate au avut o reușită deplină, pe alocurea chiar strălucită. Dansatoarele jocurilor noastre naționale, îmbrăcate în costume, au stors aplauze însuflețite dela publicul de față, iar „fluturașii” și „iepurășii” au fost de o drăgălășenie încântătoare, — ceea ce să servească de laudă numitului corp didactic și de îndemn pentru viitor de a arangea cît mai des astfel de producții școlare desfășătoare și educative.

Un privitor.

Pentru familiile nenorociților dela Lupeni se face totul ca ele să fie scutite cît se poate mai mult de marile griji materiale ce au dat peste ele pe urma nenorocirii.

Maestatea Sa a fost Joia trecută acolo și a împărțit 100.000 Lei dăruiți de Familia Regală cea cu inimă atît de bună pentru toți cei în suferințe; Ministrul Muncii a dus 300.000 Lei și i a împărțit din partea Ministeriului.

Di Ministrul Cozma al Lucrărilor Publice, a adus, în altă zi, 180.000 Lei din cari 100.000 dați de „Banca Națională”, ceilalți adunați dela alte bănci ca: „Banca Românească” cu 10.000, Banca Marm. Blank 10.000, B. de Credit Român 10.000, Banca Agricolă 10.000, B. Crisovloni 10.000, altele 5000, 3000, etc.

Ziarele adună și ele bani pentru aceste familii:

Colecta (adunarea de bani) a ziarului „Universal” a trecut de 30.000 Lei.

A ziarului „Argus” peste 20.000, „Jockey-Club” din Bacurești a trimis 50.000 Lei.

A ziarului „Infrățirea” din Cluj a ajans la 6000 Lei.

Societatea „Urioni” a dat 500.000

Lei și lasă familiile încă 6 luni în case (în loc de 3 luni la cît ar avea drept).

— Damele române din Cluj au vîndut în ziua de Sf. George mici insignii la trecători pe strade, adunînd dela ei 13.000 Lei pentru nenorocirii din Lupeni.

— La împărțirea ajutoarelor s'a avut în vedere: Ce puțință de câștig mai are familia văduvită, și cît de numeroși sunt membrii ei rămași fără ajutorul pe care l'aveau în cel pierdut.

Din cele 300.000 aduse de Ministrul Muncii s'an dat ajutoarele așa, că cel mai mare a fost de 6000 Lei, cel mai mic de 1000 Lei, apoi între ele de 5000, 4000, 3000, 2000, — după starea familiei căreia se dădea.

Belgia ține foarte mult la Franța, sora ei de cumplite suferințe în acest război, și ca să-i arete toată bunăvoința sa, Belgia a lăsat, ba a îndemnat pe lucrătorii ei, să meargă cu miile în Franța să ajute, prin munca lor, la refacerea ținuturilor pustiite de război. În 1921 au lucrat 111.000 de muncitori belgieni în Franța la refacerea acelor ținuturi.

Dela Lupeni, Pentru a se statori cine poartă vina pentru marea nenorocire dela Lupeni, se fac cercetări. Se spune că inginerul minei are o mare parte din vină, căci el e dator să se coboare, înainte de începutul lucrului, în mină și cu lampa lui de probă, să cerceteze și să vadă cît gaz se află acolo și că e iertat a se lucra ori nu? Dacă gazul se află într'un grad care e primejdios, el face ca acela să fie întâi curățit apoi să se înceapă lucrările. Și inginerul de data asta n-a făcut măsurarea ce e dator a o face și așa nenorocirea s'a putut întimpla. Ingerul e un unger ce se pare că nu mult îi pasă de slujba sa.

Mulțumită. La producția școlară aranjată de corpul didactic dela școala primară de stat pentru fete din Orăștie la 30 Aprilie c. au binevoit a suprasolvi d. nii: Dr. Vlad 100 Lei, T. Vulpe 100 Lei, Dr. S. Orbonaș 40 Lei, prof. Iacob 30 Lei, Locot. Mihăluț 20 Lei, E. Sabó 20 Lei, prof. Bora 15 Lei, N. N. 10 Lei. Corpul didactic le aduce călduroase mulțumiri.

Licitația de 16 cai publicată de noi în numărul trecut pentru 12 Mai la Lupeni, s'a amănat, nu se va ținea.

Tifos exantematic la Iași. Grozava boală a sărăciei și a necurăteniei, tifosul exantematic, s'a ivit în niscai uliți lăturalnice ale orașului Iași.

Pe ziua de 3 Mai s'an aflat 2 îmbolnăviri nouă de această boală fără leac.

Serviciul sanitar (purătorii de grijă pentru sănătatea orașului) a luat măsuri aspre pentru a împedeja lățirea boalei.

Dentist Dr. S. Seidner — da consultății, în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți fără durere. — Punere de danturi.

Iarăși deraiare!. Se vestește că trenul de marfă ce mergea pe linia Madefalva-Ghimeș (în Săcuime) s'a răsturnat Mercuria trecută pe podul dintre gara Ciumeni și Lunca-de-sus. Mașina și 7 vagoane au sărit din șine și s'an răsturnat. Frînarul Cristea Ion a fost greu rănit. Pricina nenorocirii a fost o puternică furtună, care a ridicat niște scînduri grele de pe pod și le-a așezat pe șine, încît mașina, împedîndu-se de ele, a sărit din șine, trăgînd după ea și cele 7 vagoane.

— Iar Joi 4 Mai trenul ce mergea dela Timișul-de-sus spre Predeal, a deraiat (a sărit din șine) în gara Predeal, fiindcă acul dela un macaz (schimbătoare) a rămas întredeschis și roata a apucat pe dincolo de el. Șase vagoane s'an răsturnat. Din lipsa de pricepere ori nebăgare de seamă, a schimbătorului.

— Atîta întimplări ar trebui să trezească luarea amînte a Direcțiilor Căilor Ferate, ca să facă o aspră controlă a oamenilor puși să facă slujbă prin gări, — și toți ce nu e deplin pregătiți, să fie înțli pregătiți, apoi puși la o slujbă cu atîta răspundere.

Copii căzuți în Jiu. Cîtim în „Gazeta Jiului” din Petroșeni, că Marți în 2 Maiu, 3 prunci (copii) a unor muncitori, în vîrstă de 8-9 ani, jucîndu-se pe podul Jiului în preajma instalațiunilor de firez din apropierea Coloniei Regina Maria, din nebăgare de seamă a părinților, au căzut în rîu. Doi din ei s'înlăda și moartea în valuri, au fost prinși și scoși la țărîm, unul în preajma coloniei Regele Ferdinand, celalalt în preajma tunelului Separației. Al treilea a scăpat cu viață.

Publicațiune. În 10 Iunie se va ține licitație pentru vînderea a două bărăci, în garnizoana Orăștie la cazarmă; barăcile sunt cele de lângă gara Orăștie, pe terenul proprietății „Fishel și Fii”.

Și asta e pricină de moarte? Ziarele află, că un tiner de 18 ani din Londra și-a pus capăt zilelor printr'un glonț de revolver descărcat în cap, pentru-că — eră chel, (pleșny)..

Uu pod de tren, arzând. Și așa ceva s'a întimplat săptămîna trecută. În noaptea de 3 Mai, o mașină trecînd peste podul de peste Siret (în Moldova), a aruncat așa val de scînteii cu sperlă pe scîndurile de pe partea pe care trec căruțele și oamenii, că acelea luat foc. Podul s'a aprins și ardea cu flacări. Au ieșit pompierii (focarii) și după muncă de 2 oisuri, au putut stînge focul. Trecerea trenurilor peste pod nu a fost oprită.

Economice.

Societatea Anonimă „Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița” și a fost luni, 1 Mai a doua Adunare Generală Ordinară a acționarilor.

Conform bilanșului prezentat Adunării, exercițiul 1921 se încheie cu un beneficiu net de lei 36.562.587,20. Cu privire la distribuția acestuia s'a hotărât plata unui dividend de 20 la sută adică 100 Lei de acțiune, trecerea la fondul de rezervă a unei sume de Lei 5.000.000 și întrebunțarea de Lei 2.500.000 pentru scopuri de ocrotiri sociale. Adunarea Generală a mai hotărât ca dividendul să se plătească cu începere de la 1 Iulie a. c. la următoarele Bănci:

La București la Banca Marmorosch, Blank & Co. și la Creditul Tehnic, la Cluj la Banca Agrară, la Sibiu la „Albina” Institut de Credit și Economii,

la Timișoara la Banca Timișoarei și Societatea de Comerț p. A. Impozitul asupra dividendului conform cedulei g) a legii asupra contribuțiilor directe va fi plătit de către Societate în sarcina gestiunii sale.

Tot de această adunare au fost ratificate cooptările în Consiliul de Administrație, a Dlor C. I. Argetoianu Președintele Consiliului de Administrație al Băncii Tărănești și Oscar Kaufman Director General al Băncii de Credit Român.

Adunarea a mai hotărât completarea statutelor cu anume dispozițiuni în baza cărora se vor putea lua măsurile necesare față de acționarii rămași în întârziere cu vărsămintele lor peste termenul legal. În sfârșit Adunarea a decis sporirea capitalului social printr-o nouă emisiune de 85.000 acțiuni a 500 Lei valoare nominală fiecare, adică de la Lei 125.000.000 la Lei 167.500.000, dând Consiliului de Administrație delegația să stabilească prețul de emisiune al nouilor acțiuni, precum și termenul și modalitățile acestei emisiuni.

Darea de seamă a consiliului de Administrație menționează diferitele greutăți cari au avut de luptat industriile Societății, mai cu seamă în urma crizei economice mondiale care a bătut pe timpul exercițiului încheiat. Producția Uzinelor și Atelierele cari n'au avut decât o activitate redusă, a fost destinsat mai cu deosebire nevoilor Administrației Căilor Ferate.

Vineri 5 Mai 1922

Poșta Redacției.

Mal multora! Când nu ați primit un număr oarecare de foaie, nu scrieți numai așa: „Nu am primit foaia de o săptămână, de două, ci spune care număr nu l'ai primit, și noi îl trimitem îndată de nou, — dar spune care număr îți lipsește.

REGATUL ROMANIA
Judecătoria de ocol secția cărții
funduare Orăștie.

Nr. 613/1922. c. f.

Extras din edictul de licitație.

Secția cărții funduare în cauza execuțională a creditorului executant Ioan Mihalu Pavelesc ca tutor min. Maria Mihalu Cugir, contra debitorului executat Salomia Racolta măr. Simion Radu din Cugir a ordonat licitația executorie pentru încassarea pretenziunii de 300 Lei capital și acc. asupra nemiscătoarelor cuprinse în prot. fund. din Cugir Nr. 3262 și Nr. ord. A + 1 și Nr. topogr. 4864/3 grădina cu extenziune de 129□ stângini, 4846/3 în 300 Lei.

Licitația se va ține la 2 Iunie 1922, orele 10 a. m. în comuna Cugir la casa comunală.

Nemiscătoarea ce cade sub licitație nu se poate vinde cu un preț mai mic de două treimi a prețului de strigare.

Cel care dorește să liciteze sunt obligați a depune ca vadiu, la mâna delegatului, zece la sută din prețul de strigare în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile conform legii pentru cauzi socoite în cursul stabilit în § ul 42, al art. de lege LX din 1881, sau a predă delegatului reversul despre depunerea vadiului în depozit judiciar și a subscrie condițiunile de licitație (§§-i 147, 150, 170, art. de lege LX, din 1881, § ul 21 al art. de lege XLI din 1908).

Acela care a făcut un ofertă mai mare ca prețul de strigare, e obligat a completa vadiul până la procentele corespunzătoare sumei oferite.

Orăștie, la 28 Aprilie 1922
(459) 1-1 Dr. Cadariu, m. 5, judecător.

Casă de vânzare.

Cu 2 fronturi, Calea Mihal Vi-teazul și Strada Șaguna (de mijloc) potrivită pentru ori ce meserie având 1 odaie, 1 bucătărie, atelier mare, pivniță, cămară, un șopru mare de zid, fântână, grădini și curte mare. Informații în casă. (461) 1-3

Nr. 37/1922. Publicație de licitație.

Subsemnatul executor pria această publică, că pentru suma de 1300 Lei și accesorii efectuându-se execuțiunea de escontenare în favorul executorului văd. lui Depca Ioan repr. de avocatul Dr. Alex. Scharer, mișcătoarele cuprinse și prețurile în 1800 Lei și anume vacă, car și lemne, se vor vinde prin licitație publică.

Terminalul de licitație se deslege pe ziua de 17 Maiu 1922 orele 12 a. m. în comuna Romos la locuința executorului.

La această licitație se invită doritorii de cumpărare cu aceea obșervare, că mișcătoarele se vor vinde numai pe lângă solvire imediată în numerar, și în caz de lipsă și sub prețul estimării.

Orăștie, la 3 Mai 1922.
(460) 1-1 Gödri, exec. jud.

35 jugăre de arătură și fanaț, casa, curte, grădini mare de vizare, eventual schimbat cu intravilan în Orăștie.

Dr. Victor Popu, avocat.
(463) 1-1

„BANCA CENTRALĂ”,
pentru industrie și comerț. societate anonimă, Cluj.

ACTIVE		Bilanș General la 31 Decembrie 1921.		PASIVE	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa (numerar, cecuri, valute)	20.320.265	29	Capital	50.000.000	-
Escont	22.284.954	05	Fond de rezervă	15.710.000	-
Imprumuturi de lombard și ipotecă	3.395.517	-	Fond de penziune	577.368	73
Debitori în cont curent	55.973.988	35	Depuneri	65.798.119	70
Efecte publice, acțiuni și participații	30.907.367	70	Reescont	21.619.250	-
Imobile:			Dividendă neridicată	640.174	80
Edificiul Centr., edif. sucursalelor: Alba-Iulia, Arad, Bistrița, Ha-jeg, Timișoara, Turda, Depozitele de mărfuri la Centrală și la sucursalele: Arad, Alba-Iulia și Sibiu	8.852.668	46	Diverse conturi credit.	3.053.554	83
Mărfuri: Cereale, Coloniale etc.	16.696.348	02	Interese tranzitoare	133.968	32
Mobilier, aranjament în depozite, vehicule etc.	1.224.012	76	Beneficiu net	8.916.859	03
Diverse conturi debit.	6.407.248	34			
Acționari	386.925	50			
	166.449.295	47			
SPESE			Centul Profit și pierdere		
Interese de depuneri	2.057.627	81	Interese, proviziuni, venit de la întreprinderi industriale, etc.	11.676.652	89
Interese de reescont	1.001.736	13	Venite la mărfuri	9.469.118	55
Salare și adausuri	4.416.213	11			
Impozite	1.907.635	28			
Spese administrative	2.357.216	09			
Amortizări	488.483	99			
Beneficiu net	8.916.859	03			
	21.145.771	44			

SPESE		Centul Profit și pierdere		VENITE	
	Lei	b.		Lei	b.
Interese de depuneri	2.057.627	81	Interese, proviziuni, venit de la întreprinderi industriale, etc.	11.676.652	89
Interese de reescont	1.001.736	13	Venite la mărfuri	9.469.118	55
Salare și adausuri	4.416.213	11			
Impozite	1.907.635	28			
Spese administrative	2.357.216	09			
Amortizări	488.483	99			
Beneficiu net	8.916.859	03			
	21.145.771	44			

Cluj, la 31 Decembrie 1921. Pentru contabilitate: Ion Albon procurist, expert-contabil. Dr. Oct. Sglimbeu director.

DIRECȚIUNEA: Virgil Bontescu Virgil Dessila Virgil Dessila director. director.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Dominic Rațiu, președinte. I. Vuicu, vice-președinte. Iosif Hazl Barbu Teodor Dobolu, Dr. Alex. Fodor, Dr. Laurian Gherman, Const. Herța, I. Brut Hodoșiu, Ion I. Lăpădat, Vasile C. Osvadă, Dr. Gh. Popescu, Dr. Iacob Radu.

Subsemnații cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele băncii.

Dr. Octavian Russu, președinte. Nicolae Bratu, Aurel C. Domșa, Constantin Popp, Dr. Valentin Poruțiu.

Casă de vânzare.

Casa din strada Bisericii vechi Nr. 17, constatătoare din 3 încăperi, pivniță, grajd, sură, 2 cocini, fântână în curte, grădini mare cu pomi roditori, se vinde din mână liberă. — Informații la adm. foll. (452) 2-2

2 calfe pentru lucru de tinichigiu se primesc numai decât cu leasă după prețul zilei. Oswald Hartwig tinichigiu Orăștie, jud. Hunedoara. (454) 2-2

La pădurile statului caut slujbă. Sunt de 31 de ani, am școala primară și cunoștințe bune câștigate prin călătorii. Iulius Barza supraveghetor, Separția-Steja, în Lupeni (jud. Hunedoara). (456) 2-2

BENZIN, petrol rafinat și uleiuri de uns, — vinde în orice cantitate, cu prețurile cele mai convenabile: „Depeziul de uleiuri minerale” Ieronim G. Farcașu Sebeșul-săsesc (lângă cazarmă). (442) 3-4

Caut loc de magazin

la o întreprindere comercială sau la o prăvălie. Cunoșc limbile română, germană, maghiară, italiană, și 2 limbi slave. Mă pricep la mărfuri și la evidența lor. Adresa la Administrația foll.

2 calfe se primesc îndată, cu condițiuni foarte favorabile, la: (445) 3-3 Creitoria Grădina Orăștie, Piața Ferdinand.

Căsătorie. Tânăr, 30 ani, cu prăvălie într'un oraș din jud. Hunedoara, cu trecere bună și având în curând și crăsmă, — în lipsa de cunoștințe, dorește pe calea această cunoștință în scop de căsătorie, cu o fată potrivită și cu plăcere a conduce prăvălia ori și crăsmă. Să aibă și ea avere potrivită, linielul are avere frumoasă. Scrieri cu oferte serioase, se trimit la administrația foll Li-berlalea în Orăștie. (462) 1-2